

Ks § 59

Motion om äldreboendegaranti – svar på återremiss

Dnr 2018/151-109

Lars-Inge Karlsson (KD) har 18 april 2018 lämnat in en motion om äldreboendegaranti. Motionären yrkar att kommunstyrelsen får i uppdrag att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att erbjuda en äldreboendegaranti.

Kommunstyrelsen beslutade 2018-11-12, § 388 att återremittera motionen till socialnämnden för att inhämta synpunkter från det kommunala pensionärsrådet, KPR, och då särskilt beakta lagändringarna om ny boendeform för trygghetsboende som träder i kraft 2 april 2019.

Av socialnämndens beslut 2019-03-07, § 24 framgår att motionen har lyfts vid KPR:s möte den 27 februari 2019. I samband med det föredrogs också den förändring i socialtjänstlagen som innebär möjlighet för kommuner att inrätta biståndsbedömt trygghetsboende från och med den 2 april 2019. Kommunala pensionärsrådet anser inte att Västerviks kommun ska arbeta för att ta bort biståndsbesluten på de särskilda boenden med heldygnsomsorg som finns i kommunen, utan menar att dessa platser ska förbehållas till dem som har stort behov av dem, oavsett ålder.

Socialförvaltningens bedömning i frågan är att det korrekta förfarings sättet är att fortsätta fatta biståndsbeslut för alla som ansöker om särskilt boende med heldygnsomsorg.

Kommunstyrelsens förvaltning föreslår i skrivelse 14 mars 2019 att motionen ska anses besvarad med hänvisning till socialnämndens beslut 2019-03-07, § 24 och socialförvaltningens yttrande i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att med hänvisning till socialnämndens beslut 2019-03-07, § 24 anse motionen om äldreboendegaranti besvarad.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till kommunstyrelsens förvaltning förslag till beslut.

Lars-Inge Karlsson (KD) yrkar bifall till motionen och att kommunen som en följd av det ska följa utvecklingen och tillse att det kommer finnas tillräckligt antal platser i trygghetsboenden samt att kommunen tillskriver SKL och socialdepartementet för att få de regel- och lagändringar som behövs för att till fullo kunna införa äldreboendegarantin.

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifallit kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut.

Justerandes sign

Ks § 59 forts.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att med hänvisning till socialnämndens beslut 2019-03-07, § 24 anse motionen om äldreboendegaranti besvarad.

Reservation

Lars-Inge Karlsson (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Handlingar i ärendet:

Kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 14 mars 2019
Socialnämndens beslut 2019-03-07, § 24
Kommunstyrelsens beslut 2018-11-12, § 388
Kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 5 november 2018
Socialnämndens beslut 2018-10-04, § 78
Socialförvaltningens skrivelse 17 september 2018
Motion 17 april 2018

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

Justerandes sign

2019-03-14

Kommunsekreterare
Mikael Åskog
0490-25 40 13
mikael.askog@vastervik.se

Kommunstyrelsen

Motion om äldreboendegaranti – svar på återremiss

Lars-Inge Karlsson (KD) har 18 april 2018 lämnat in en motion om äldreboendegaranti. Motionären yrkar bland annat att kommunstyrelsen får i uppdrag att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att erbjuda en äldreboendegaranti.

Kommunfullmäktige beslutade 2018-04-23, § 89 att remittera motionen till socialnämnden för beredning. Socialnämnden skriver bland annat i sitt yttrande 2018-10-04, § 78 att man bedömer att det korrekta förfaringssättet, för att undvika risk för att hamna i juridiska tveksamheter och eventuella viten, är att fortsätta fatta biståndsbeslut för alla som ansöker om särskilt boende, oavsett ålder.

Kommunstyrelsen beslutade 2018-11-12, § 388 att återremittera motionen till socialnämnden för att inhämta synpunkter från det kommunala pensionärsrådet, KPR, och då särskilt beakta lagändringarna om ny boendeform för trygghetsboende som träder i kraft 2 april 2019.

Av socialnämndens beslut 2019-03-07, § 24 framgår att motionen har lyfts vid KPR:s möte den 27 februari 2019. I samband med det föredrogs också den förändring i socialtjänstlagen som innebär möjlighet för kommuner att inrätta biståndsbedömt trygghetsboende från och med den 2 april 2019. Kommunala pensionärsrådet anser inte att Västerviks kommun ska arbeta för att ta bort biståndsbesluten på de särskilda boenden med heldygnsomsorg som finns i kommunen, utan menar att dessa platser ska förbehållas till dem som har stort behov av dem, oavsett ålder.

Kommunstyrelsens förvaltning bedömer att socialnämnden svarat på kommunstyrelsens återremiss och föreslår med hänvisning till socialnämndens beslut 2019-03-07, § 24 och socialförvaltningens yttrande i ärendet att motionen ska anses besvarad.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att med hänvisning till socialnämndens beslut 7 mars 2019 anse motionen om äldreboendegaranti för besvarad.

Anders Björlin
Kommundirektör

Kommunstyrelsen	
Västerviks kommun	
Inkom	2019-03-07
Dnr	
Dpl	
Hid	

Sn § 24

Motion om äldreboendegaranti - återremiss

Dnr 2018/48 – 109

Lars-Inge Karlsson (KD) har den 18 april 2018 lämnat in en motion om äldreboendegaranti. Motionären yrkar bland annat att kommunstyrelsen får i uppdrag att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att vår kommun ska kunna gå före och erbjuda en äldreboendegaranti.

Kommunfullmäktige beslutade den 23 april 2018 att remittera motionen om äldreboendegaranti till socialnämnden för beredning. Socialnämnden beslutade i ärendet den 4 oktober 2018, § 78, och lämnade det vidare till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen tog upp ärendet den 12 november 2018, § 388, och beslutade då att återremittera motionen till socialnämnden för att inhämta synpunkter från kommunala pensionärsrådet och då särskilt beakta lagändringarna om ny boendeform för trygghetsboende som träder i kraft den 2 april 2019.

När motionen lyftes vid kommunala pensionärsrådet den 27 februari 2019 ansåg inte pensionärsrådet att Västerviks kommun ska arbeta för att ta bort biståndsbesluten på de särskilda boenden med heldygnsomsorg som finns i kommunen. Pensionärsrådet menar att dessa platser ska förbehållas till dem som har störst behov av dem, oavsett ålder, och att det är viktigt att långa kötider undviks.

Handlingar i ärendet:

- Motion om äldreboendegaranti
- Protokoll kommunstyrelsen § 388, 2018-11-12
- Svar på motion om äldreboendegaranti

Socialchefens förslag

att socialnämnden antar svaret som sitt eget och lämnar det vidare till kommunstyrelsen.

Socialnämnden beslutar

att bifalla förslag till beslut.

Justerandes sign

Svar på motion om äldreboendegaranti

Dnr 2018/151-109

Lars-Inge Karlsson (KD) har 2018-04-18 lämnat in en motion om äldreboendegaranti.

Motionären yrkar att kommunstyrelsen får i uppdrag att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att vår kommun ska kunna gå före och erbjuda en äldreboendegaranti, alternativt ta kontakter med SKL och socialdepartementet för att få de regeländringar som behövs.

Kommunfullmäktige beslutade 2018-04-23 att remittera motionen om äldreboendegaranti till socialnämnden för beredning.

1 Beskrivning av motionen

Motionären anför sammanfattningsvis följande:

Trygghet för äldre är en huvudfråga i vårt välfärdstänkande. Trots detta har samhället delvis misslyckats när det gäller respekt för den äldre generationens förmåga att själv avgöra vilka behov som är prioriterade. Kvarboendepincipen är i grunden en god idé som gör att alla som önskar kan få hjälp i sitt eget hem så länge som man själv önskar. Det finns dock en stor grupp äldre som upplever otrygghet och ensamhet och därför behöver en annan boendeform. Det är fel i nuvarande lagstiftning när det ställs krav på behovsbedömning för personer som har fyllt 85, 90 och 95 år för att få en plats på äldreboende. Det borde vara så att den äldres vilja ska tillgodoses. En äldreboendegaranti skulle kunna garantera varje person över exempelvis 85 år en lagstadgad rätt att få en plats på ett äldreboende när och om de vill. Att ta bort behovsbedömningen kan ses som ett avsteg från nuvarande lagstiftning, men för att nå ett steg på vägen mot en äldreboendegaranti vill motionären föreslå kommunfullmäktige att uppdra åt kommunstyrelsen att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att vår kommun ska kunna gå före och erbjuda en äldreboendegaranti, alternativt ta kontakter med SKL och socialdepartementet för att få de regeländringar som behövs.

2 Socialförvaltningens svar på motionen

Socialförvaltningen har som princip att ständigt söka förbättra och effektivisera verksamheten till nytta för medborgare och medarbetare. Bland många exempel kan följande nämnas:

- Fri Tid inom hemtjänst, vilket innebär avskaffande av den biståndsbedömda tiden. Detta ger mindre byråkrati för brukare samt mindre administration för handläggare och omsorgspersonal.

- Förenklad handläggning, vilket innebär att det inte längre behövs biståndsbeslut på serviceinsatser inom hemtjänsten. Detta ger mindre byråkrati för brukare samt mindre administration för handläggare.
- Förenklad bostadsanpassning, vilket innebär att räddningstjänsten gör enklare Anpassningar i form av att ta bort trösklar, montera stödhandtag och installera spisvakter utan beslut samtidigt som de fallrisksäkrar den enskildes hem. Detta ger mindre byråkrati för brukare, snabbare åtgärder, mindre fallolyckor och mindre administration för bostadsanpassare.

Samtliga av dessa förbättringar har genomförts inom ramen för befintlig lagstiftning. Sedan 2018-07-01 finns en ny skrivning i 4 kapitlet 2 a § socialtjänstlagen som även möjliggör förenklad handläggning för omvårdnadsinsatser inom hemtjänsten: *”Socialnämnden får utan föregående behovsprövning erbjuda hemtjänst till äldre personer.”*

I det meddelandeblad (Nr 3/2018) som Socialstyrelsen har författat med anledning av lagändringen konstateras att den endast gäller för hemtjänstinsatser. Socialstyrelsen skriver vidare att regeringen i förarbetena till bestämmelsen understryker att kommunerna behöver beakta diskrimineringslagen om åldersgränser upptas i de kommunala riktlinjerna. Kommunerna har då att ta ställning till om den aktuella särbehandlingen på grund av ålder har ett berättigat syfte och att de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå det syftet. Enligt regeringen förutsätts tillämpningen av detta undantag i diskrimineringslagen ske restriktivt och åldersrelaterade kriterier bör endast få användas för att tillgodose godtagbara syften och då det framstår som proportionerligt i förhållande till syftet.

Med andra ord finns i nuvarande lagstiftning ingen möjlighet att erbjuda särskilt boende utan biståndsbeslut. Det förefaller också juridiskt tveksamt utifrån diskrimineringslagstiftningen att åldersbegränsa rättigheten till olika former av insatser utan biståndsbeslut. Sedan tidigare har viten dömts ut till kommuner, bland annat Linköping, som trots befintlig lagstiftning genom att avskaffa nödvändigheten av biståndsbeslut. Även Västerviks kommun har vid ett tillfälle hotats av vite på grund av att biståndsbeslut inte har fattats avseende insatsen trygghetslarm och då är det ändå en insats som är betydligt mindre inbegripande i den enskildes liv än vad en plats på särskilt boende är.

Den möjlighet som socialförvaltningen ser i förhållande till motionen är att fortsätta fatta biståndsbeslut för samtliga som ansöker om särskilt boende. Om kommunen skulle vilja att medborgare över en viss ålder inte ska behöva utredas lika grundligt för att beviljas särskilt boende kan detta införas i de kommunala riktlinjerna. Detta skulle i princip kunna innebära att alla ska ha ett biståndsbeslut om särskilt boende, men för medborgare över en viss ålder kommer en eventuell ansökan att beviljas med utgångspunkt från ålderskriteriet. Utifrån diskrimineringslagstiftningen måste dock ett sådant förfarande motiveras att tillgodose godtagbara syften och som proportionerligt i förhållande till syftet.

2.1 Sammanfattande bedömning

Socialförvaltningens bedömning i frågan om en eventuell äldreboendegaranti är att det korrekta förfarings sättet, för att undvika risk för att hamna i juridiska tveksamheter och

eventuella viten, är att fortsätta fatta biståndsbeslut för alla som ansöker om särskilt boende, oavsett ålder.

3 Motionssvarets hantering

Socialnämnden beslutade 2018-10-04 att anta svaret som sitt eget och lämna det vidare till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen beslutade 2018-11-12 att återremittera motionen till socialnämnden för att inhämta synpunkter från kommunala pensionärsrådet och då särskilt beakta lagändringarna om ny boendeform för trygghetsboende som träder i kraft den 2 april 2019.

4 Ny beredning av motionssvaret utifrån återremittering

2019-02-27 behandlades motionen på kommunala pensionärsrådet. I samband med det föredrogs också den förändring i socialtjänstlagen som innebär möjlighet för kommuner att inrätta biståndsbedömt trygghetsboende från och med den 2 april 2019.

I lagrådsremissen beskrivs biståndsbedömt trygghetsboende som en särskild boendeform för äldre människor som främst behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service. När det gäller lagändringen så syftar den till att tydliggöra kommunernas möjlighet att inrätta särskilda boenden som är anpassade och utformade för äldre kvinnor och män som har ett omvårdnadsbehov som understiger heldygnsvård, men som inte längre upplever det som tryggt att bo kvar i det egna hemmet. Ett ytterligare syfte med förslaget är att bryta den isolering som många av de äldre som bor kvar hemma lider av. Skillnaden mellan ordinärt boende och biståndsbedömt trygghetsboende är att den äldre får möjlighet att komma till ett boende som till exempel kan erbjuda gemensamma måltider, kulturella aktiviteter och umgänge. Stöd och hjälp i form av hemtjänst ska kunna erbjudas efter sedvanlig biståndsprövning. Socialtjänstförordningens bestämmelse om krav på tillgång till personal dygnet runt utifrån den enskildes aktuella behov bör inte gälla för biståndsbedömt trygghetsboende.

Socialförvaltningen tolkar ovannämnda beskrivning i lagrådsremissen som att den avsedda boendeformen överensstämmer med de trygghetsboenden som redan har tillskapats av Västerviks Bostads AB vid Rosavilla, Midgård och Långrevsgatan och som är på väg att byggas i Gamleby. Till trygghetsboendena i Västerviks kommun är det möjligt att ställa sig i kö om någon i hushållet har uppnått en viss minimiålder (på vissa boenden 70 år och på andra 65 år). Något biståndsbeslut behövs således inte för att få en lägenhet i trygghetsboende idag. Lagändringen möjliggör för kommuner att fatta biståndsbeslut på trygghetsboende, för att därigenom säkerställa att lägenheterna på trygghetsboende fördelas till dem som har störst behov av dem.

Enligt socialförvaltningens bedömning går lagändringen stick i stäv med motionen. Motionen syftar till att undersöka om det är möjligt att *avskaffa* biståndsbeslut på särskilt boende och istället införa en åldersgräns. Lagändringen syftar till att *införa* biståndsbeslut på boendeformen trygghetsboende, där det idag råder en åldersgräns. Med andra ord anser

inte socialförvaltningen att lagändringen kan användas för att besvara de frågeställningar som har lyfts i samband med motionen.

Möjligtvis kan lagändringen ändå vara intressant i förhållande till motionen i ett omvänt sammanhang. I lagändringen beskrivs biståndsbedömt trygghetsboende som en särskild boendeform. För trygghetsboende är det dock valfritt om man vill tillämpa biståndsbeslut eller ej. Om man vill kan man betrakta detta i ljuset av motionen och konstatera att för den särskilda boendeformen trygghetsboende är det möjligt att enligt rådande lagstiftning erbjuda en "äldreboendegaranti", där alla över en viss ålder kan få en plats på ett trygghetsboende när och om de vill. Då uppstår dock frågor om hur många trygghetsboenden som behöver byggas i kommunen och vilken åldersgräns som ska gälla för att utbudet ska täcka efterfrågan.

När motionen lyftes vid kommunala pensionärsrådet 2019-02-27 ansåg inte pensionärsrådet att Västerviks kommun ska arbeta för att ta bort biståndsbesluten på de särskilda boenden med heldygnsomsorg som finns i kommunen. Pensionärsrådet menar att dessa platser ska förbehållas till dem som har störst behov av dem, oavsett ålder, och att det är viktigt att långa kötider undviks.

4.1 Sammanfattande bedömning efter återremiss

Socialförvaltningens tidigare bedömning i frågan om en eventuell äldreboendegaranti kvarstår även efter återremissen. Det vill säga att det korrekta förfarings sättet, för att undvika risk för att hamna i juridiska tveksamheter och eventuella viten, är att fortsätta fatta biståndsbeslut för alla som ansöker om särskilt boende med heldygnsomsorg, oavsett ålder.

5 Socialchefens förslag till beslut

att socialnämnden antar svaret som sitt eget och lämnar det vidare till kommunstyrelsen.

Ks § 388

Motion om äldreboendegaranti – förslag till svar

Dnr 2018/151-109

Lars-Inge Karlsson (KD) har 18 april lämnat in en motion om äldreboendegaranti. Motionären yrkar bland annat att kommunstyrelsen får i uppdrag att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att erbjuda en äldreboendegaranti. Kommunfullmäktige beslutade 2018-04-23, § 89 att remittera motionen till socialnämnden för beredning.

Socialnämnden skriver bland annat i sitt yttrande 2018-10-04, § 78 att man bedömer att det korrekta förfaringssättet, för att undvika risk för att hamna i juridiska tveksamheter och eventuella viten, är att fortsätta fatta biståndsbeslut för alla som ansöker om särskilt boende, oavsett ålder. I kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 5 november 2018 skriver förvaltningen att man inte har något ytterligare att tillföra ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att med hänvisning till socialförvaltningens skrivelse 17 september 2018 anse motionen om äldreboendegaranti för besvarad.

Yrkande

Harald Hjalmarsson (M) med instämmande av Sverker Thorén (L) och Tommy Ivarsson (SD) yrkar att motionen återremitteras till socialnämnden för att inhämta synpunkter från kommunala pensionärsrådet och då särskilt beakta lagändringarna om ny boendeform för trygghetsboende som träder i kraft den 2 april 2019.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifallit Harald Hjalmarssons med flera förslag.

Kommunstyrelsen beslutar

att motionen återremitteras till socialnämnden för att inhämta synpunkter från kommunala pensionärsrådet och då särskilt beakta lagändringarna om ny boendeform för trygghetsboende som träder i kraft den 2 april 2019.

Protokollsanteckning

Jorge Chavez (KD) önskar få följande fört till protokollet vilket ordföranden godkänner *"KD ställer sig positiva till Haralds yrkande och anser fortfarande att SN ska tillskriva SKL och socialdepartementet för att få nödvändiga ändringar till stånd."*

Handlingar i ärendet:

Kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 5 november 2018

Socialnämndens beslut 2018-10-04, § 78

Socialförvaltningens skrivelse 17 september 2018

Lars-Inge Karlsson(KD) motion 18 april 2018

Expedieras till:

Socialnämnden

Justerandes sign

2018-11-05

Kommunsekreterare
Johan Hägglund
0490-254024
johan.hagglund@vastervik.se

Kommunstyrelsen

Motion om äldreboendegaranti – förslag till svar

Lars-Inge Karlsson (KD) har 18 april lämnat in en motion om äldreboendegaranti. Motionären yrkar bland annat att kommunstyrelsen får i uppdrag att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att erbjuda en äldreboendegaranti.

Kommunfullmäktige besluta 2018-04-23, § 89 att remittera motionen till socialnämnden för beredning.

Socialnämnden skriver bland annat i sitt yttrande 2018-10-04, § 78 att man bedömer att det korrekta förfaringssättet, för att undvika risk för att hamna i juridiska tveksamheter och eventuella viten, är att fortsätta fatta biståndsbeslut för alla som ansöker om särskilt boende, oavsett ålder.

Kommunstyrelsens förvaltning har inget ytterligare att tillföra ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att med hänvisning till socialförvaltningens skrivelse 17 september 2018 anse motionen om äldreboendegaranti för besvarad.

Anders Björlin
Kommundirektör

Sn § 78

Motion om äldreboendegaranti

Dnr 2018/48 – 109

Lars-Inge Karlsson (KD) har den 18 april 2018 lämnat in en motion om äldreboendegaranti.

Motionären yrkar att kommunstyrelsen får i uppdrag att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att vår kommun ska kunna gå före och erbjuda en äldreboendegaranti, alternativt ta kontakter med SKL och socialdepartementet för att få de regeländringar som behövs.

Kommunfullmäktige beslutade den 23 april 2018 att remittera motionen om äldreboendegaranti till socialnämnden för beredning.

Handlingar i ärendet:

- Motion om äldreboendegaranti
- Protokoll kommunfullmäktige § 89, 2018-04-23
- Svar på motion om äldreboendegaranti

Socialchefens förslag

att socialnämnden antar svaret på motionen som sitt eget och lämnar det vidare till kommunstyrelsen.

Socialnämnden beslutar

att bifalla förslag till beslut.

Yvonne Edvardsson (SD) vill ha med följande protokollsanteckning vilket ordförande godkänner: " Positiv till motionen som jag anser är mycket viktig."

Justerandes sign

2018-09-17

Motion om äldreboendegaranti

Dnr 2018/151-109

Lars-Inge Karlsson (KD) har 2018-04-18 lämnat in en motion om äldreboendegaranti.

Motionären yrkar att kommunstyrelsen får i uppdrag att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att vår kommun ska kunna gå före och erbjuda en äldreboendegaranti, alternativt ta kontakter med SKL och socialdepartementet för att få de regeländringar som behövs.

Kommunfullmäktige beslutade 2018-04-23 att remittera motionen om äldreboendegaranti till socialnämnden för beredning.

Beskrivning av motionen

Motionären anför sammanfattningsvis följande:

Trygghet för äldre är en huvudfråga i vårt välfärdstänkande. Trots detta har samhället delvis misslyckats när det gäller respekt för den äldre generationens förmåga att själv avgöra vilka behov som är prioriterade. Kvarboendepincipen är i grunden en god idé som gör att alla som önskar kan få hjälp i sitt eget hem så länge som man själv önskar. Det finns dock en stor grupp äldre som upplever otrygghet och ensamhet och därför behöver en annan boendeform. Det är fel i nuvarande lagstiftning när det ställs krav på behovsbedömning för personer som har fyllt 85, 90 och 95 år för att få en plats på äldreboende. Det borde vara så att den äldres vilja ska tillgodos. En äldreboendegaranti skulle kunna garantera varje person över exempelvis 85 år en lagstadgad rätt att få en plats på ett äldreboende när och om de vill. Att ta bort behovsbedömningen kan ses som ett avsteg från nuvarande lagstiftning, men för att nå ett steg på vägen mot en äldreboendegaranti vill motionären föreslå kommunfullmäktige att uppdra åt kommunstyrelsen att klarlägga vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att vår kommun ska kunna gå före och erbjuda en äldreboendegaranti, alternativt ta kontakter med SKL och socialdepartementet för att få de regeländringar som behövs.

Socialförvaltningens svar på motionen

Socialförvaltningen har som princip att ständigt söka förbättra och effektivisera verksamheten till nytta för medborgare och medarbetare. Bland många exempel kan följande nämnas:

- Fri Tid inom hemtjänst, vilket innebär avskaffande av den biståndsbedömda tiden. Detta ger mindre byråkrati för brukare samt mindre administration för handläggare och omsorgspersonal.
- Förenklad handläggning, vilket innebär att det inte längre behövs biståndsbeslut på serviceinsatser inom hemtjänsten. Detta ger mindre byråkrati för brukare samt mindre administration för handläggare.

- Förenklad bostadsanpassning, vilket innebär att räddningstjänsten gör enklare anpassningar i form av att ta bort trösklar, montera stödhandtag och installera spisvakter utan beslut samtidigt som de fallriskykrar den enskildes hem. Detta ger mindre byråkrati för brukare, snabbare åtgärder, mindre fallolyckor och mindre administration för bostadsanpassare.

Samtliga av dessa förbättringar har genomförts inom ramen för befintlig lagstiftning. Sedan 2018-07-01 finns en ny skrivning i 4 kapitlet 2 a § socialtjänstlagen som även möjliggör förenklad handläggning för omvårdnadsinsatser inom hemtjänsten: ”Socialnämnden får utan föregående behovsprövning erbjuda hemtjänst till äldre personer.”

I det meddelandeblad (Nr 3/2018) som Socialstyrelsen har författat med anledning av lagändringen konstateras att den endast gäller för hemtjänstinsatser. Socialstyrelsen skriver vidare att regeringen i förarbetena till bestämmelsen understryker att kommunerna behöver beakta diskrimineringslagen om åldersgränser upptas i de kommunala riktlinjerna. Kommunerna har då att ta ställning till om den aktuella särbehandlingen på grund av ålder har ett berättigat syfte och att de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå det syftet. Enligt regeringen förutsätts tillämpningen av detta undantag i diskrimineringslagen ske restriktivt och åldersrelaterade kriterier bör endast få användas för att tillgodose godtagbara syften och då det framstår som proportionerligt i förhållande till syftet.

Med andra ord finns i nuvarande lagstiftning ingen möjlighet att erbjuda särskilt boende utan biståndsbeslut. Det förefaller också juridiskt tveksamt utifrån diskrimineringslagstiftningen att åldersbegränsa rättigheten till olika former av insatser utan biståndsbeslut. Sedan tidigare har viten dömts ut till kommuner, bland annat Linköping, som trots befintlig lagstiftning genom att avskaffa nödvändigheten av biståndsbeslut. Även Västerviks kommun har vid ett tillfälle hotats av vite på grund av att biståndsbeslut inte har fattats avseende insatsen trygghetslarm och då är det ändå en insats som är betydligt mindre inbegripande i den enskildes liv än vad en plats på särskilt boende är.

Den möjlighet som socialförvaltningen ser i förhållande till motionen är att fortsätta fatta biståndsbeslut för samtliga som ansöker om särskilt boende. Om kommunen skulle vilja att medborgare över en viss ålder inte ska behöva utredas lika grundligt för att beviljas särskilt boende kan detta införas i de kommunala riktlinjerna. Detta skulle i princip kunna innebära att alla ska ha ett biståndsbeslut om särskilt boende, men för medborgare över en viss ålder kommer en eventuell ansökan att beviljas med utgångspunkt från ålderskriteriet. Utifrån diskrimineringslagstiftningen måste dock ett sådant förfarande motiveras att tillgodose godtagbara syften och som proportionerligt i förhållande till syftet.

Sammanfattande bedömning

Socialförvaltningens bedömning i frågan om en eventuell äldreboendegaranti är att det korrekta förfarings sättet, för att undvika risk för att hamna i juridiska tveksamheter och eventuella viten, är att fortsätta fatta biståndsbeslut för alla som ansöker om särskilt boende, oavsett ålder.

Socialchefens förslag till beslut

Att socialnämnden antar svaret som sitt eget och lämnar det vidare till kommunstyrelsen.

Motion till Västerviks kommunfullmäktige angående Äldreboendegaranti

Trygghet för äldre är en huvudfråga i vårt välfärdstänkande. Trots denna övergripande målsättning så kan man se att samhället delvis har misslyckats när det gäller respekt för den äldre generationens förmåga att själv avgöra vilka behov som är prioriterade. Det finns en bristande respekt för att man oavsett ålder önskar fatta sina egna beslut och göra sina egna val när det gäller boende.

Många eftersträvar att bo kvar i sitt hem så länge som möjligt. Det hemvanda skänker trygghet. Därför är kvarboendepincipen i grunden en god idé. Att alla som önskar kan få hjälp i sitt eget hem, så länge som man själv önskar, är en viktig välfärdsambition. Ingen vill tillbaka till en tid då det enda alternativet var att anhöriga skötte hela omsorgen eller att man tvingades ta in på någon form av institution. Men sanningen är att lika allvarligt som att tvingas in på ett boende är det när den som inte längre är trygg i sitt hem inte kan få en plats i ett äldreboende. Detta skapar stress för den berörde men också för anhöriga.

Att flytta till ett särskilt boende, trygghetsboende eller serviceboende är inte något som en äldre person gör i onödan. Skälen till att vilja flytta till nytt boende är förstås ofta medicinska, när behovet av praktisk hjälp med vård och omsorg i vardagen blir så påtaglig att hemtjänst inte längre är det bästa alternativet. Men det finns också en stor grupp äldre som upplever otrygghet och ensamhet och därför behöver en annan boendeform. Det är ett djupt feltänk i nuvarande lagstiftning när man hos pensionärer som fyllt 85, 90 och 95 år ställer krav på s.k. behovsbedömning för en plats på ett äldreboende. Det borde vara så att den äldres vilja ska tillgodoseas.

Vi Kristdemokrater har på olika sätt via opinionsbildning och en rad ageranden i riksdagen lyft fram att det är hög tid att visa respekt för den äldre generationen och lagstifta om en äldreboendegaranti. En äldreboendegaranti skulle kunna garantera varje person över exempelvis 85 år en lagstadgad rätt att få en plats på ett äldreboende när och om de vill. Detta har Kristdemokraterna fört fram vid olika tillfällen och vi kommer inte att ge oss förrän vi har nått vårt mål och äldre kan känna sig respekterade och trygga i sitt boende.

Vårt förslag om en äldreboendegaranti innebär att beslutet att flytta till ett särskilt boende, trygghetsboende eller äldreboende helt ska vara den enskildes. Inget "förmynderi" där man riskerar att nonchalera den äldres upplevelser och behov. Kommunens ansvar är att se till att det finns platser och olika boendialternativ med olika servicenivåer. I Västerviks kommun har vi haft ambition att erbjuda olika boendialternativ, vilket är bra. Men vi vill med denna motion lyfta in behovet av att också stärka den äldres möjlighet att själv fatta beslut när man önskar ett tryggare boende.

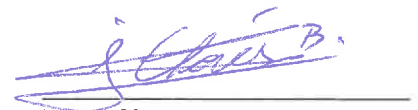
Att ta bort behovsbedömningen kan ses som ett avsteg från nuvarande lagstiftning. Men för att nå ett steg på vägen mot en äldreboendegaranti vill vi föreslå kommunfullmäktige

att uppdra åt kommunstyrelsen att klargöra vad som inom nuvarande lagstiftning är möjligt att göra för att vår kommun ska kunna gå före och erbjuda en äldreboendegaranti, alternativt ta kontakter med SKL och socialdepartement för att få de regeländringar som behövs.

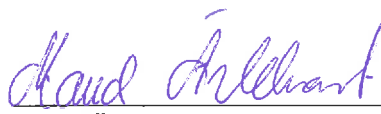
För Kristdemokraterna i Västervik den 17 april 2018

Lars-Inge Karlsson

Kerstin Lahi

Jorge Chavez

Gunnel Ohlin

Maud Ärlebrant

Violet Petersson